

עתה נספר את אשר ספר החסיד המפורסם ר' מאיר מבארישוב לפני כבוד קדושת הרב הגדול הקדוש ר' משה מסאווראן אשר הוא ראה את הרה"ק לייב שרהם ביער אצל סוואלק והמעשה שהיה כך היה:

הנה האיש הנ"ל רבי מאיר היה בן גביר וחזן לגביר בסוואלק הבירה, והוא בעצמו היה חריף ושנון והיה לומד בישיבת הגאון מסוואלק. והנה כאשר הגדיל האיש הנ"ל להתבונן הוא במאמרי חז"ל ובמאמרי הזוהר המתאימים יחד, כי בכל דור נמצאים בני עליה אשר עיילי בלא בר [נכנסים ללא רשות] (אינם מבקשים רשות מהמלאכים להיכנס) [1] ויכולים להזריח בלב איש תורתו ועבודתו שתהיה בבחינת תענוג אהבה רבה בתענוגים, ולא תהיה העבודה כמשוי [ארמית: כמשא כבד]. [2] וע"כ [ועל כן] נגמר בדעתו שצריך לחפש הדבר הזה כמטמונים עד שימצאנה. אבל אביו וחזנו לא

הניחוהו לפסוע פסיעה לבר [אל מחוץ] מעירם, והיה האיש ההוא בצער גדול עד כי הציקוהו מורשי לבבו [3], והתגנב מביתו בלא מעות ובלא מלבושים ויתחפש וילך מעיר לעיר לבקש את הדבר הזה אולי ימצאנה, עד כי הקרה ה' דרכו לפניו, כי הבא לטהר מסייעין לו, ובא לקארלין, מקום משכן כבוד של הרב הקדוש ר' שלמה מקארלין ז"ל, ותיכף כאשר נכנס לבית וראה את פני הרב אמר: "לזה נאה לקרותו רבי ותהלה לאל שמצאתי את אשר בקשתי". ויתמהמה שם ימים הרבה. אבל אביו וחזנו כשמעם אשר נתהוה חסיד, נדרו הנאה [נישלו מהירושה] ממנו. וחזנו הפציר בתו שתקבל גט ממנו, אבל היא לא רצתה וע"כ [ועל כן] נדר חזנו גם מביתו הנאה [נישל את בתו מהירושה]

[1] ראו תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף צז, עמוד ב: "והאמר [והרי אמר] חזקיה, אמר ר' ירמיה משום [בשם] ר' שמעון בן יוחי: ראיתי בני עליה (כלומר, גדולי הצדיקים הזוכים למעלה עליונה) והן מועטין [מאד]. אם אלף הם — אני ובני מהם, אם מאה הם — אני ובני מהם, אם שנים הם — אני ובני הם (ומשמע שיתכן שיש רק שנים בכל העולם!) [ומשיבים]: לא קשיא [אינו קשה]: הא דעיילי בבר [זה, המניין הגדול, הוא של הנכנסים ברשות] (שאין מעלתם גבוהה כל כך, וכדי להכנס צריכים כאילו לקבל רשות מן המלאכים) הא, דעיילי [זה, שנכנסים] בלא בר [רשות] (כר' שמעון בן יוחאי ובנו שאין דבר בכל העולם נעול בפניהם)" על פי שטיינזלץ.

[2] ראו תלמוד בבלי מסכת בבא מציעא, דף פ, עמוד א: "ד משנה השוכר את החמור כדי להביא עליה חטין והביא עליה משקל זהה של שעורין שהם קלים מן החטים וניזק החמור — חייב אף על פי שהעמיס עליו אותו משקל עצמו. וכן אם שכר להוביל עליה תבואה והביא עליה תבן כמשקל התבואה — חייב, מפני שהנפח היתר קשה לבהמה עצמו. ואולם אם שכר חמור כדי להביא להביא עליו לתך (נפח של חצי כור שהם חמש עשרה סאה) חטין, והביא עליו לתך שעורין — פטור, שהרי השעורין קלות יותר, והביא אותו נפח עצמו". על פי שטיינזלץ.

[3] ראו איוב יז, יא: "יָמִי עָבְרוּ זְמַנִּי נָתַקוּ מוֹדִי לִבִּי".

ועל כן היתה עטופה ברעב כל ימי היות בעלה בקארלין והיתה מתפרנסת ממעשה ידיה מלאכת התפירה והכביסה וכדומה. ואביו וחוננו, כאשר ראו כי היא זלזלה בכבודם כי המה היו משועי ואצילי העיר, רגזו מאוד עליה ונשבעו שלא להזדקק לה אף אם תצא נפשה. אך כל זמן כי היתה בריאה עם שני ילדיה לא השגיחה בכל זה והיתה מתפרנסת ממלאכתה. אולם אחר כל אלה נפלו בניה בחולי גדול ועל כן לא יכלה לעשות מלאכתה. מובן ממילא כי גבר הרעב עליהם. ותכתוב אז מכתב לבעלה מכל הקורות אותם, וכי שני בניה נפלו למשכב, ולה אין במה לחיות אפילו יום אחד. וכאשר הגיע לרבי מאיר הנ"ל המכתב נחמרו [צ"ל: נכמרו] רחמיו מאוד על חולי בניו, כי עד כה לא היה משגיח בהמכתבים אשר שלחה אליו, אבל בזה המכתב נפלה לבבו. ויכנוס עם המכתב להרב ר' שלמה הנ"ל. ויאמר לו הרב: "אנכי לא אענה לך על הדבר הזה, אבל איעצך: לך נא להרב מפינסק – כי שם היה אז הרב הגדול, רבי לוי יצחק אשר היה אחר כך אב"ד [אב בית דין] בברדוטשוב – והוא יגיד לך את אשר תעשה." וילך האיש להרב מפינסק ויראה לו את המכתב ויבך לפניו כי יטכס לו עצה מה לעשות. ויאמר לו כי הרב מקארלין שלחו אליו. ויאמר אליו הרב מפינסק: "הוא לא רצה להגיד לך, אולי לא תאבה לשמוע אליו, אבל אנכי אגיד לך האמת. הנה בנך אחד כבר מת והשני הוא חולה גדול, וזה לך עונש אשר אתה מחזיק תחת ידיך כתבים מהאיש פלוני אלמוני, ואתה משתעשע ומתענג בהם, ועל כן כאשר תשרוף אותם על האש אשר על האח יתרפא בנך ואתה תזכה לשני שולחנות תורה וגדולה כאחד כי תהיה אי"ה [אם ירצה השם] עשיר גדול. ועתה הגדתי לך האמת, אם תשמע ואם תחדל." אבל האיש הנ"ל, היה קשה עליו פרידתו מהכתבים, כי היו אהובים ויקרים אצלו כבבת עינו ממש. והיה מדמה בנפשו אם ינטלו הכתבים ממנו כאילו ניטל חייו. וילך האיש במר נפשו לחזרה לקארלין וישאלהו הר"ש [הרב ר' שלמה]: "מה הגיד לך הרב מפינסק?" ויבך האיש ויספר לפניו צרות נפשו וכי אין הוא

ועל כן היתה עטופה ברעב כל ימי היות בעלה בקארלין והיתה מתפרנסת ממעשה ידיה מלאכת התפירה והכביסה וכדומה. ואביו וחוננו, כאשר ראו כי היא זלזלה בכבודם כי המה היו משועי ואצילי העיר, רגזו מאוד עליה ונשבעו שלא להזדקק לה אף אם תצא נפשה. אך כל זמן כי היתה בריאה עם שני ילדיה לא השגיחה בכל זה והיתה מתפרנסת ממלאכתה. אולם אחר כל אלה נפלו בניה בחולי גדול ועל כן לא יכלה לעשות מלאכתה. מובן ממילא כי גבר הרעב עליהם. ותכתוב אז מכתב לבעלה מכל הקורות אותם, וכי שני בניה נפלו למשכב, ולה אין במה לחיות אפילו יום אחד. וכאשר הגיע לרבי מאיר הנ"ל המכתב נחמרו [צ"ל: נכמרו] רחמיו מאוד על חולי בניו, כי עד כה לא היה משגיח בהמכתבים אשר שלחה אליו, אבל בזה המכתב נפלה לבבו. ויכנוס עם המכתב להרב ר' שלמה הנ"ל. ויאמר לו הרב: "אנכי לא אענה לך על הדבר הזה, אבל איעצך: לך נא להרב מפינסק – כי שם היה אז הרב הגדול, רבי לוי יצחק אשר היה אחר כך אב"ד [אב בית דין] בברדוטשוב – והוא יגיד לך את אשר תעשה." וילך האיש להרב מפינסק ויראה לו את המכתב ויבך לפניו כי יטכס לו עצה מה לעשות. ויאמר לו כי הרב מקארלין שלחו אליו. ויאמר אליו הרב מפינסק: "הוא לא רצה להגיד לך, אולי לא תאבה לשמוע אליו, אבל אנכי אגיד לך האמת. הנה בנך אחד כבר מת והשני הוא חולה גדול, וזה לך עונש אשר אתה מחזיק תחת ידיך כתבים מהאיש פלוני אלמוני, ואתה משתעשע ומתענג בהם, ועל כן כאשר תשרוף אותם על האש אשר על האח יתרפא בנך ואתה תזכה לשני שולחנות תורה וגדולה כאחד כי תהיה אי"ה [אם ירצה השם] עשיר גדול. ועתה הגדתי לך האמת, אם תשמע ואם תחדל." אבל האיש הנ"ל, היה קשה עליו פרידתו מהכתבים, כי היו אהובים ויקרים אצלו כבבת עינו ממש. והיה מדמה בנפשו אם ינטלו הכתבים ממנו כאילו ניטל חייו. וילך האיש במר נפשו לחזרה לקארלין וישאלהו הר"ש [הרב ר' שלמה]: "מה הגיד לך הרב מפינסק?" ויבך האיש ויספר לפניו צרות נפשו וכי אין הוא

רואה שום דבר זר חלילה בהכתבים, ולמה ידיו אותם בשריפה. ויאמר לו הר"ש [הרב ר' שלמה]: "ה' אשר הנהיג בדרך האמת עד כה הוא יודע כי לא מדברי נרגנות דבר הרב מפינסק את הדברים האלה, אבל כן הוא האמת, כי אם לא תתן הכתבים על הלהב, מרה תהיה חלילה באחרונה. ועל כן שמע לקולו ועשה מהרה את אשר צוה עליך ובזה תציל את נפש בנך ממות, מה גם כי יחולו ברכות הרב על ראשך ותשכיל ותצליח בכל דרכיך." ויעש כן האיש במר נפשו לקיים הלאו 'דלא תסור מכל אשר יגידו לך' ועשה להב גדול מכל הכתבים עד כי נתבערו מן העולם. וישב הרב ר' מאיר עוד כששה שבועות בקארלין. ואחר כך שלחו הרב לביתו ונתן לו עצה מה לעשות. וברוך השם כי הצליח את דרכו ומצא את אשתו ובנו בריא, אולם וגם הצליח לו בעסקיו עד כי במשך ימים מועטים עלה על במתי הגדולה ונעשה סוחר גדול וגם היה עוסק יומם ולילה בתורת ה' ועבודתו. ויהי ברבות הימים נסע פעם אחת לדרכו מעיר ווילנא הלאה ויעמוד לפוש בקרעטשמע [פונדק] אחד וישב לאכול. ובתוך כך בא להקרעטשמע שני העגלות טעונים עם עניים ההולכים לבקש נדבתם מעיר לעיר. ויעמדו גם כן אצל הבית, ונעשה רעש מאתם כנהוג בין העניים, זה מבקש י"ש [יין שרף] וזה לחם. בתוך כך הסתכל ר' מאיר הנ"ל והנה זקן נכבד גם כן בין העניים ההם. וילך לקנות לחם אצל בעל הבית אבל כאשר ראה את הלחם הלך ריקם ממנו ולא רצה לקנותו, ובא ר' מאיר כי הוא יתן לו מלחמו בעד אגורת כסף כי הוא רעב. ויתן לו ר' מאיר לחם בלא כסף אבל הוא לא רצה לקבל ויפצר בו ר"מ [ר' מאיר] ויקבל את הלחם מידו ויתן לו תודה וילך לו:

ויהי כאשר הלך הזקן לרחוץ ידיו ראה ר"מ [מאיר] מרחוק כי הסתכל בכלי הנטילה ולא ישר בעיניו ויקח כלי אחרת ויטול את ידו ויאכל. ואחר כך נסעו להם כל העניים, וגם הזקן נעלם מעיניו ולר"מ [ר' מאיר] הנ"ל נפל ברעיוניו [עלה בדעתו] כי לא איש פשוט הוא הזקן הזה כי ראה כי אינו כשאר העניים, מה גם הוא מדקדק במצות וישער

רואה שום דבר זר חלילה בהכתבים ולמה ידיו אותם בשריפה. ויאמר לו הר"ש 'ה' אשר פנהך בדרך האמת עד כה הוא יודע כי לא מדברי נרגנות דבר הרב מפינסק את הדברים האלה, אבל כן הוא האמת כי אם לא תתן הכתבים על הלהב, מרה תהיה חלילה באחרונה. ועל כן שמע לקולו ועשה מהרה את אשר צוה עליך ובזה תציל את נפש בנך ממות, מה גם כי יחולו ברכות הרב על ראשך ותשכיל ותצליח בכל דרכיך." ויעש כן האיש במר נפשו לקיים הלאו 'דלא תסור מכל אשר יגידו לך' ועשה להב גדול מכל הכתבים עד כי נתבערו מן העולם. וישב הרב ר' מאיר עוד כששה שבועות בקארלין ואחר כך שלחו הרב לביתו ונתן לו עצה מה לעשות. וברוך השם כי הצליח את דרכו ומצא את אשתו ובנו בריא, אולם וגם הצליח לו בעסקיו עד כי במשך ימים מועטים עלה על במתי הגדולה ונעשה סוחר גדול וגם היה עוסק יומם ולילה בתורת ה' ועבודתו. ויהי ברבות הימים נסע פעם אחת לדרכו מעיר ווילנא הלאה ויעמוד לפוש בקרעטשמע [פונדק] אחד וישב לאכול. ובתוך כך בא להקרעטשמע שני העגלות טעונים עם עניים ההולכים לבקש נדבתם מעיר לעיר. ויעמדו גם כן אצל הבית, ונעשה רעש מאתם כנהוג בין העניים, זה מבקש י"ש [יין שרף] וזה לחם. בתוך כך הסתכל ר' מאיר הנ"ל והנה זקן נכבד גם כן בין העניים ההם. וילך לקנות לחם אצל בעל הבית אבל כאשר ראה את הלחם הלך ריקם ממנו ולא רצה לקנותו, ובא ר' מאיר כי הוא יתן לו מלחמו בעד אגורת כסף כי הוא רעב ויתן לו ר' מאיר לחם בלא כסף אבל הוא לא רצה לקבל ויפצר בו ר"מ [ר' מאיר] ויקבל את הלחם מידו ויתן לו תודה וילך לו:

ויהי כאשר הלך הזקן לרחוץ ידיו ראה ר"מ [מאיר] מרחוק כי הסתכל בכלי הנטילה ולא ישר בעיניו ויקח כלי אחרת ויטול את ידו ויאכל. ואחר כך נסעו להם כל העניים, וגם הזקן נעלם מעיניו ולר"מ [ר' מאיר] הנ"ל נפל ברעיוניו [עלה בדעתו] כי לא איש פשוט הוא הזקן הזה כי ראה כי אינו כשאר העניים, מה גם הוא מדקדק במצות וישער

ר' מאיר בדעתו: אולי הוא מהנסתרים. וירצה ר' מאיר להתחקר על שורש הדבר מפני מה לא רצה לאכול מלחם בעל הבית, ונגמר בדעתו לחקור אם נטלו חלה [קיימו מצות הפרשת חלה] מזה הלחם. וילך לבעלת הבית וישאל אותה: "האם הפרשתם חלה מהלחם?" ותאמר לו: "הלא כלתי הפרישה חלה." "ואיה כלתכם?" הוסיף ר' מאיר לשאול, ותאמר: "היא יושבת בגן לשרש ולנקות את התלמים." וילך הרב ר' מאיר לגן וישאל אותה אם הפרישה חלה, ותאמר לו: "הלא חמותי הפרישה חלה." וכאשר שמע זאת הרב ר' מאיר הבין כי עי"ז [על ידי זה, בגלל זה] לא רצה הזקן לאכול מלחמם. ויצו הרב ר' מאיר לחבוש מהרה את סוסיו וירץ אחרי העניים וימצאם, כי נסעו כברת ארץ מהקרעטשמי, כי המה מתנהגים לאט בכבידות, וישאל הרב ר' מאיר את העניים: "איה הזקן אשר היה אתכם?" ויענו לו ויאמרו: "השומרים אנחנו את המשוגע הזה כי הוא מתנהג בשגעון, הולך לבדו ביער ומתחבא מאתנו על יום או יומים ואמר כך הוא בא ומתחבא עוד הפעם והולך יחיד בין הבכאים [4] והאילנות." ועוד דברים רבים ספרו לו. אבל הר"ר [הרב רבי] מאיר שאל אותם: "אולי ראיתם עתה להיכן ובאיזה דרך הלך?"

ר' מאיר צדעחו אולי הוא מהנסתרים וירצה ר' מאיר להתחקר על שורש הדבר מפני מה לא רצה לאכול מלחם בעל הבית ונגמר בדעתו לחקור אם נטלו חלה מזה הלחם. וילך לבעלת הבית וישאל אותה: "האם הפרשתם חלה מהלחם?" ותאמר לו: "הלא כלתי הפרישה חלה." "ואיה כלתכם?" הוסיף ר' מאיר לשאול, ותאמר: "היא יושבת בגן לשרש ולנקות את התלמים." וילך הרב ר' מאיר לגן וישאל אותה אם הפרישה חלה, ותאמר לו: "הלא חמותי הפרישה חלה." וכאשר שמע זאת הרב ר' מאיר הבין כי עי"ז לא רצה הזקן לאכול מלחמם. ויצו הרב ר' מאיר לחבוש מהרה את סוסיו וירץ אחרי העניים וימצאם, כי נסעו כברת ארץ מהקרעטשמי, כי המה מתנהגים לאט בכבידות, וישאל הרב ר' מאיר את העניים: "איה הזקן אשר היה אתכם?" ויענו לו ויאמרו: "השומרים אנחנו את המשוגע הזה כי הוא מתנהג בשגעון, הולך לבדו ביער ומתחבא מאתנו על יום או יומים ואמר כך הוא בא ומתחבא עוד הפעם והולך יחיד בין הבכאים [4] והאילנות." ועוד דברים רבים ספרו לו. אבל הר"ר [הרב רבי] מאיר שאל אותם: "אולי ראיתם עתה להיכן ובאיזה דרך הלך?"

ויראו לו את הדרך אשר הלך בה הזקן הנ"ל. וילך ר' מאיר ויחפש אותו אולי ימצאנו. וימצא אותו עומד אצל אילן אחת צולל במעמקי רעיוניו. ויגש אליו ר' מאיר ויאמר לו: "אדוני, הגידו נא לי מי אתם?" ויאמר לו הזקן: "וכי את בתך אנכי מבקש ומה חפצך להכיר אותי? הלא איש עני אנכי." ויאמר אליו ר' מאיר: "אבל ידעתי בבירור כי אתם מצדיקים הנסתרים וידעתי כי לא שגיתי ברואה. כי תדעו כי שני שנים הייתי אצל הרב ר' שלמה מקארלין, ומאז מבין אני על פי חכמת אדם המאיר פניו, את האיש אשר רוח אלקים נוססה בו." הקיצור, ר' מאיר הנ"ל הפציר בו מאוד. ויאמר לו הזקן: "אנכי ליב בן שרה, ואשר זכית לראותי עתה הוא מאשר סרת אז למשמעת הרב הקדוש מפינסק ושרפת את הכתבים ההם, ואני לא אחשה מלגלות לך עתה כי כל עיקר מגמת נסיעתי הוא לתקן את אשר עוות האיש ההוא אשר ממנו נובעים הכתבים אשר

[4] סוג עצים. "ויהי בשמיעה את-קול צעדה בראשי הפכאים אז תתרחץ" (שמואל ב' ה, כד).

היו בידך. והאיש ר' מאיר נתפעל ונשתומם ויפציר מהרב שיברך אותו, וברך אותו. ואחר כך לעת זקנותו נסע ר' מאיר הנ"ל לאה"ק [לארץ הקודש]. ומדי עברו שחר את פני הרב הקדוש מסוורן ואז סיפר לו את כל אלה. ומהאיש אשר שמע מר' מאיר הנ"ל שמעתי והצעתי לפני הקורא:

ועתה אסיים הספור מהתנהגות הרב ר' לייב הנ"ל כי היה לו עירו קבוע בפולין אשר שמה היה בר"ה [בראש השנה] כל ימיו, ולשם נתחברו כל המקושרים אליו. ובעת התפלה היה דרכו לישב דומם. ואך קודם התפילה היה שופך ר' עזריאל מים על שתי ידיו, ואחר כך היה מצוה להתפלל. והוא היה חובק את ידיו זה על זה והיה יושב על הכסא ופניו אל הקיר. והנה הרב לא היה לו בנים זכרים וע"כ [ועל כן] גידל יתום אחד בתוך ביתו, והיה חביב עליו כבנו. והוא היה קורא אותו: אבי. ואותו כיבד תמיד ר' לייב להתפלל לפני התיבה, והתנהג כך כמה שנים. ויהי בסוף ימיו בראש השנה, כאשר התקבצו כל החסידים ביום ראשון דראש השנה אחר סדר התשליך, ספרו החסידים כי אז החל להופיע אור מהני תרי צנתרי דדהבא [מאלה שני צינורות הזהב] [5] הקדושים המפורסים ר' ברוך ואחיו ר' אפרים, נכד הבעש"ט הקדוש. ושיחו החסידים מהם כי החלו אז להתפרסם על פני חלד. וילעג מהם האיש המגודל אצל הרב ר' לייב, ויחרה להחסידיים על זה, אבל מחמת כי הוא נתגדל אצל רבם כבנו שתקו ממנו ולא אמר לו דבר:

ויהי כי נתיחמה לבב האיש הנ"ל [התחמם ליבו, כעס ורתח] ויכנוס להר"ר [להרב רבי] ר' לייב ויאמר לו: "אבי, השמעת כי ברוך ואפרים מתכנים עצמם בשם הגדול 'רבי', ומפרסים [צ"ל: ומפרסמים] שמם בעולם." ולא ענהו הרב דבר. אולם לעת תפילת ערבית קרא הרב לאיש אחר וצוה לו להתפלל לפני התיבה, וכראות האיש את זאת נפלה לבבו מקרבו כי הבין כי לא לחנם עשה את הדבר הזה. ויחכה האיש עד יום המחרת לראות מה יהיה סופו אבל גם למחרתו צוה לאיש אחר להתפלל. וע"כ [ועל כן] לעת ערב התנפל בנו לפני רגליו ובכה מאין הפוגות. אבל

כיון בידך והאיש ר' מאיר נתפעל ונשתומם ויפציר מהרב שיברך אותו, וברך אותו. ואחר כך לעת זקנותו נסע ר' מאיר הנ"ל לאה"ק. ומדי עברו שחר את פני הרב הקדוש מסוורן ואז סיפר לו את כל אלה ומהאיש אשר שמע מר' מאיר הנ"ל שמעתי והצעתי לפני הקורא:

ועתה אסיים הספור מהתנהגות הרב ר' לייב הנ"ל כי היה לו עירו קבוע בפולין אשר שמה היה בר"ה [בראש השנה] כל ימיו, ולשם נתחברו כל המקושרים אליו ובעת התפלה היה דרכו לישב דומם. ואך קודם התפילה היה שופך ר' עזריאל מים על שתי ידיו, ואחר כך היה מצוה להתפלל. והוא היה חובק את ידיו זה על זה והיה יושב על הכסא ופניו אל הקיר. והנה הרב לא היה לו בנים זכרים וע"כ גידל יתום אחד בתוך ביתו, והיה חביב עליו כבנו. והוא היה קורא אותו: אבי. ואותו כיבד תמיד ר' לייב להתפלל לפני התיבה, והתנהג כך כמה שנים ויהי בסוף ימיו בראש השנה, כאשר התקבצו כל החסידים ביום ראשון דראש השנה אחר סדר התשליך, ספרו החסידים כי אז החל להופיע אור מהני תרי צנתרי דדהבא [מאלה שני צינורות הזהב] [5] הקדושים המפורסים ר' ברוך ואחיו ר' אפרים, נכד הבעש"ט הקדוש. ושיחו החסידים מהם כי החלו אז להתפרסם על פני חלד. וילעג מהם האיש המגודל אצל רבם כבנו שתקו ממנו ולא אמר לו דבר:

ויהי כי נתיחמה לבב האיש הנ"ל ויכנוס להר"ר [להרב רבי] ר' לייב ויאמר לו: "אבי, השמעת כי ברוך ואפרים מתכנים עצמם בשם הגדול 'רבי', ומפרסים שמם בעולם ולא ענהו הרב דבר. אולם לעת תפילת ערבית קרא הרב לאיש אחר וצוה לו להתפלל לפני התיבה, וכראות האיש את זאת נפלה לבבו מקרבו כי הבין כי לא לחנם עשה את הדבר הזה. ויחכה האיש עד יום המחרת לראות מה יהיה סופו אבל גם למחרתו צוה לאיש אחר להתפלל. וע"כ לעת ערב התנפל בנו לפני רגליו ובכה מאין הפוגות אבל

ויהי כי נתיחמה לבב האיש הנ"ל ויכנוס להר"ר [להרב רבי] ר' לייב ויאמר לו: "אבי, השמעת כי ברוך ואפרים מתכנים עצמם בשם הגדול 'רבי', ומפרסים [צ"ל: ומפרסמים] שמם בעולם." ולא ענהו הרב דבר. אולם לעת תפילת ערבית קרא הרב לאיש אחר וצוה לו להתפלל לפני התיבה, וכראות האיש את זאת נפלה לבבו מקרבו כי הבין כי לא לחנם עשה את הדבר הזה. ויחכה האיש עד יום המחרת לראות מה יהיה סופו אבל גם למחרתו צוה לאיש אחר להתפלל. וע"כ [ועל כן] לעת ערב התנפל בנו לפני רגליו ובכה מאין הפוגות. אבל

[5] ראו זכריה יד, יא-יד: "וַאֲנִי נֹאמֶר אֵלָיו מֶה שְׁנֵי הַצִּיתִים הָאֵלֶּה עַל יְמִין הַמְּנוּרָה וְעַל שְׁמֹאלָהּ: נֹאעֵן שְׁנֵי נֹאמֶר אֵלָיו מֶה שְׁנֵי הַצִּיתִים אֲשֶׁר בֵּינֵי שְׁנֵי צִנְתְּרוֹת הַזָּהָב הַמְּרִיקִים מֵעֲלֵיהֶם הַזָּהָב: וַיֹּאמֶר אֵלַי לֵאמֹר הֲלוֹא יִדְעָתָּ מֶה אֵלֶּה נֹאמֶר לֹא אֶדְנִי: וַיֹּאמֶר אֵלֶּה שְׁנֵי בְנֵי הַצִּיָּהָר הָעֹמְדִים עַל אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ: ". כאן משמש הביטוי ככינוי לשני האחים. [6] נכדי הבעש"ט מבתו אדל, ר' אפרים מסאדילקוב ור' ברוך ממזיבז.

אז ענה לו הרב: "עד כאן תחום שבת. עד עתה היית יקר אצלי כבני ממש. גדלתיך וריביתך וטפחתיך והנהלתיך בדרך ה', ועתה מלאך לבך להתל מהרבנים היקרים המעולפים ספירי' [ספירים], אשר אני מעיד כי מה שכתוב בזוהר 'נוטרי ברית', הכונה עליהם ועל כמוהם, ועל כן אין ביני ובינך שום התקשרות. מהיום והלאה אינני אביך ואתה אינך בני, ותזהר ותשמר מהיום והלאה לתת מחסום לפיך." ולא הועיל להאברך אשר התחנן לפניו ורצה לקבל נזיפה ולקיים על עצמו ליסע לפייס את הקדושים הנ"ל, ולא נתפייס.

אז ענה לו הרב עד כאן תחום שבת עד עתה היית יקר אצלי כבני ממש גדלתיך וריביתך וטפחתיך והנהלתיך בדרך ה' ועתה מלאך לבך להתל מהרבנים היקרים המעולפים ספירי' אשר אני מעיד כי מה שכתוב בזוהר נוטרי ברית הכונה עליהם ועל כמוהם ועל כן אין ביני ובינך שום התקשרות מהיום והלאה אינני אביך ואתה אינך בני ותזהר ותשמר מהיום והלאה לתת מחסום לפיך. ולא הועיל להאברך אשר התחנן לפניו ורצה לקבל נזיפה ולקיים על עצמו ליסע לפייס את הקדושים הנ"ל ולא נחפייס וקיים הרב כל ת"ח שאינו נוקם ונוטר כנחש במילי דשמיא [בענייני שמים] אינו ת"ח [תלמיד חכם], כי כל ימיו לא הניח את האיש הנ"ל לדרוך על סף ביתו. וזוהר תמו דברי הספורים הקדושים מהר"ר [מהרב רבי] ליב שהרס [צ"ל: שרה'ס] זכותו יגן עלינו בלכתינו ובשכבינו ובקומנו בזה [בעולם הזה] ובבא [ובעולם הבא] ונזכה לביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן:

וקיים הרב 'כל ת"ח [תלמיד חכם] שאינו נוקם ונוטר כנחש במילי דשמיא [בענייני שמים] אינו ת"ח [תלמיד חכם]', כי כל ימיו לא הניח את האיש הנ"ל לדרוך על סף ביתו. וזוהר תמו דברי הספורים הקדושים מהר"ר [מהרב רבי] ליב שהרס [צ"ל: שרה'ס] זכותו יגן עלינו בלכתינו ובשכבינו ובקומנו בזה [בעולם הזה] ובבא [ובעולם הבא] ונזכה לביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן: